

YARATICI DRAMANIN YARATICI YAZMA BAŞARISINA VE YAZMAYA KARŞI TUTUMA ETKİSİ (ORTAOKUL 8. SINIF ÖRNEĞİ)

THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA ON STUDENTS' CREATIVE WRITING SUCCESS AND WRITING ATTITUDE (SAMPLE EIGHTH CLASS STUDENTS)

Ali TÜRKEL¹

ÖZET

Bu çalışmada yaratıcı dramanın yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya yönelik tutuma etkisi araştırılmıştır. Araştırmada ön-test son-test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Denel işlem 2009-2010 öğretim yılı ikinci döneminde sekizinci sınıfa devam eden 50 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında 25'er öğrenci yer almıştır. Denel işlem olan yaratıcı drama etkinlikleri deney grubunda haftada iki ders saati olmak üzere on iki hafta boyunca uygulanmış, önce, belirlenen yazma konusuna ilişkin planlanan yaratıcı drama etkinliği gerçekleştirilmiş, ardından bu konuda duruma uygun türde ya da türlerden birinde yazı yazmaları istenmiştir. Kontrol grubunda ise Milli Eğitim Bakanlığının okullara gönderdiği öğretmen kılavuz kitabında yer alan etkinlikler gerçekleştirilmiş, bir değişken olarak yazı yazmanın etkisini ortadan kaldırmak amacıyla deney grubuna yazdırılan konuda her hafta kontrol grubuna da yazma çalışması ödevi verilmiştir. İşlem öncesi ve sonrası öğrencilere yaratıcı yazma tutum ölçeği, öğrenme düzeyi testi uygulanmıştır. Ek olarak, deney grubunda yer alan öğrencilerden denel işlem sonrasında yaratıcı dramaya dayalı öğretim sürecine ilişkin duygular ve düşünceleri görüşme yoluyla alınmıştır.

Araştırmanın nicel verilerine yönelik olarak betimsel istatistiklerle bağımlı bağımsız t testleri kullanılmıştır. Nitel veriler için içerik çözümlemesi yöntemi uygulanmıştır.

Araştırma sonunda deney grubunda yer alan öğrencilerin yazmaya yönelik tutumları ile yaratıcı yazma başarılarının kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür. Deney grubundaki öğretim sürecine yönelik içerik çözümlemeleri incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin yaratıcı drama etkinliklerinin kendilerinde yazmaya yönelik ilgi, istek, beğeni gibi olumlu duygular geliştirdiğini ifade ettikleri saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: *yaratıcı drama, yaratıcı yazma, yazmaya yönelik tutum.*

ABSTRACT

In this study the effects of creative drama on students' creative writing performance and attitude towards writing were investigated using a pre and post-test design. The sample comprised 50 eighth graders (25 experimental group and 25 control group students) from second semester of the 2009-2010 education year. Creative drama activities were applied to experimental group students two class hours a week for twelve weeks; first, a pre-planned creative drama activity was performed and then students were asked to write on a given topic. The *Teachers Guide Book* activities of the Ministry of National Education were applied to control group students; with the purpose of eliminating the effect of writing as a variable, as in the experimental group, every week, a writing assignment with the same topic, was given to the control group. Both the creative writing attitude scale and learning level test were applied before and after the process. Additionally, the experimental group students' ideas and thoughts on the teaching process of the creative drama were gathered by means of interviews.

The t- tests for paired samples were used to deal with the quantitative data and the content analysis was used to deal with the qualitative data of the research.

The results obtained at the end of the research revealed that students in the experimental group had improved significantly in the quality of their creative writing and exhibited significant and positive attitudinal changes when compared to the students of the control group. Content analysis results also provided evidence that creative drama activities, applied to the experimental group students, fostered students' writing and facilitated their positive attitude towards writing.

Keywords: *creative drama, creative writing, attitude towards writing.*

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü ali.turkel@deu.edu.tr

1.GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Anadili öğretimi çocuğun kişisel ve toplumsal gelişmesinde en önemli paya sahip alanlardan birisidir. Çocuğun üst düzey düşünme becerileri ile dil öğretimi arasındaki ilişki bilindiği gibi eğitimciler ve çocuk gelişimcileri tarafından sıklıkla vurgulanmıştır. Dil gelişimi denildiğinde akla dört temel dil becerisi gelir; dinleme, okuma, konuşma, yazma. Dinleme ve okuma anlama yetisine yönelikken konuşma ve yazma anlatmaya dönüktür.

Yazma denildiğinde anlatılmak istenen şey duygu ve düşüncelerini yazılı bir şekilde anlatabilmektir. Anlatıma dönük olarak tanımladığımız yazma becerisi çok boyutlu, üst düzey düşünme becerilerini kullanmayı gerektiren bir etkinliktir ve ilköğretimin ilk sınıfından itibaren anadili öğretim programlarında yazılı anlatım öğretimi için önemli pay ayrılmıştır. Gerek programda gerekse alanyazında verilen öneme karşılık yazma öğretimindeki mevcut durumdan yakınmalar da devam etmektedir. Öğrencilerin dilekçe yazamamasından başlayan bu yakınmalar yazma öğretiminin gerçekleştirilmesi gerektiği savunulan üst düzey becerileri geliştirememesine dek gitmektedir. Özellikle de yazma öğretiminin geliştirmesi gereken yaratıcılığı geliştirme hedefine yönelik olmaktan uzak olmasından yoğunlukla yakınılmaktadır. Koçyiğit ve Sefer (2005), anadili öğretiminde yazma becerilerinin önemini vurguladıktan sonra yazmanın öğrencilerin düşünme, algılama, yorumlama, sentezleme gibi üst düzey zihinsel becerilerinin gelişimine katkısına dikkat çekerler. Koçyiğit ve Sefer'e göre geleneksel yazma çalışmalarında öğrencilerden duygu ve düşüncelerini önceden belirlenmiş bir sıraya uygun ve yazılı anlatım kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalarak anlatmalarının istenmesi yazmanın içeriğinin zenginleştirilememesine neden olmaktadır (2005, s. 2). Aşıcı (2008)'ya göre yazılı anlatımın önemi öğrencinin anlama ve anlatma ile ilgili temel becerilerinin ve kişiliğinin gelişmesine katkısının çok yüksek olmasından kaynaklanmaktadır (Aşıcı, s.1). Yine Aşıcı (s.1-2) öğrencilerin uygulamalarındaki gözlemlerinden ve bu uygulamalardaki öğretmen görüşlerinden hareketle saptadığı sorunları sıraladıktan sonra yazılı anlatım çalışmalarının amacına uygun yapılamadığı sonucuna ulaşmaktadır.

Yazma öğretimiyle ilgili alanyazında yoğun karşılaşılan sorunlardan birisi de yazma öğretiminin geliştirmesi gereken yaratıcılığı geliştirmekten uzak olmasına ilişkindir. Araştırmacının Türkçe öğretmenliği bölümünde yıllardır girdiği yazma eğitimiyle ilgili derslerdeki öğrenci görüşleriyle ve de ilgili alanyazınla desteklenen odur ki; belirli hafta ve günlerde o günün önemine ilişkin yazdırılan ya da bir atasözü veya özdeyiş açıklanmasına dayanan yazılar ilköğretim düzeyinde yapılan yazma çalışmalarının ağırlığını oluşturmaktadır. Bu çalışmaların yaratıcılığı kullanmayı desteklemek bir yana bastırıldığı bile düşünülebilir. Aşağıda alanyazından daha ayrıntılı bir şekilde örneklendirilecek olan bu doğrultudaki görüşleri en yoğun şekilde Durukafa (1992), Oral (2003), İpşiroğlu (2006)'nda, bulmak olanaklıdır.

Gerek genel anlamda öğretimin gerekse Türkçe öğretiminin önemli öğelerinden birisi de tutumdur. Öğrencilerin yazmaya ve Türkçe dersine yönelik tutumları araştırmanın önemli ayaklarından birini oluşturmaktadır. Öğrenciler bir yana yetişkinlerin bile, hatta anadili öğretimiyle yakından ilgili kişilerin bile yazmaya yönelik tutumlarının istendik düzeyde olduğunu söylemek pek olanaklı görünmemektedir. Küçük (2006: 2) öğrencilerin yazılı anlatıma karşı takındıkları ilgisizliği ve soğukluğu vurgularken bunun öncelikle aşılması gereken bir sorun olduğuna dikkat çekmektedir. Oysa tutum öğrenmenin önemli ayaklarından birisidir ve olumlu tutum gelişmedikçe herhangi bir alanda öğrenmenin istendik düzeye ulaşması söz konusu olamayacaktır.

Senemoğlu (2003) tutumu bireyin herhangi bir şeye, bireylere, olaylara ve çok çeşitli

durumlara karşı bireysel etkinliklerindeki durumunu etkileyen kazanılmış içsel bir durum olarak tanımlar. Bloom (1979)'a göre öğrencinin derse yönelik tutumu ve kendisine ilişkin algıları başarıyı önemli ölçüde etkilemektedir. Akkaya (2007:3) öğrencilerin derse yönelik olumlu tutum içinde olması ile başarı arasındaki ilişkiye vurgu yaptıktan sonra olumlu tutumun zihni harekete geçirdiğini ve yaratıcılığı artırdığını belirtir.

Tutum, bireylerin belli bir kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluş hali veya eğilimidir. (Özgüven, 1999:353). Savaş (2006:59) olumlu tutumun öğrenme düzeyinin istendik olmasını sağladığını belirtir.

Öğrencilerin öğretme öğrenme sürecine ilişkin sahip oldukları tutumların olumlu olması, öğrenme düzeylerinin de istendik durumda olmasını sağlayacaktır. Akkaya (2011) araştırmasında yaratıcı yazma tekniklerinin Türkçe dersine yönelik tutuma etkisini önemsemiş ve araştırma sonucunda yaratıcı yazma tekniklerinin Türkçe dersine yönelik tutuma olumlu etkisini saptamıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı, Problem ve Alt Problemler

Bu araştırmanın amacı yaratıcı drama ile biçimlendirilen öğretim etkinliklerinin öğrencilerin yazma başarılarına ve yazmaya karşı tutumlarına etkisini ölçmektir.

1.3 Problem

İlköğretim sekizinci sınıf Türkçe derslerinde yaratıcı dramaya dayalı tekniklerle desenlenmiş öğretim örüntülerinin öğrencilerin yaratıcı yazma başarılarına ve yazmaya karşı tutumlarına etkisi var mıdır?

1.4. Alt Problemler

- 1- Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test tutum ve yaratıcı yazma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- 2- Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test tutum ve yaratıcı yazma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- 3- Deney ve kontrol grubu öğrencilerine kendi içlerinde bakıldığında ön ve son test tutum ve yaratıcı yazma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?
- 4- Deney grubu öğrencilerinin dramaya dayalı yaratıcı yazma sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?"

2. YÖNTEM

2.1. Deney Deseni

Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Araştırma bir deney ve bir kontrol grubu olmak üzere iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Eş olasılıkla atanan gruplardan biri kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubuna; yaratıcı drama programı uygulanırken, kontrol grubu; MEB öğretim programındaki etkinliklerine devam etmiştir. Tüm gruplara ön ve son ölçüm olarak yaratıcı yazma ve tutum testleri uygulanmıştır.

2.2. Araştırmaya Katılan Denekler

Araştırma, 2009-2010 öğretim yılı ikinci döneminde orta sosyo ekonomik koşullara sahip resmi bir ilköğretim okuluna devam eden sekizinci sınıf öğrencilerinden ellisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Okul seçiminde orta sosyo ekonomik koşulları taşıması

dikkate alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada verileri Öğrenme Düzeyi Testi, Tutum Testi ve Öğrenci Görüşleri Formu ile toplanmıştır. Araştırma sırasında kullanılan bu ölçme araçlarına ait bilgiler aşağıdaki başlıklarda ayrı ayrı ele alınarak sunulmaktadır.

2.3.1. Öğrenme Düzeyi Testi Olarak “Yazılı Ürün Elde Etme Sorusu”

Deneysel uygulama ilköğretim sekizinci sınıf düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Öncelikle yaratıcı yazma ön başarılarını ölçmek amacıyla öğrencilere “Dünyaya yeniden gelseydim...” ifadesi verilmiş bu ifadenin kendilerine çağrıştırdıklarını, hayallerini anlatan serbest türde bir yazı yazmaları istenmiştir. On iki hafta boyunca her hafta bir yazma konusu belirlenmiş, o konuya uygun bir yaratıcı drama süreci tasarlanmış, ardından drama konusuyla ilgili yazma çalışması yaptırılmıştır. Yazma çalışmalarının bir değişken olarak etkisini en aza indirmek amacıyla aynı konuda kontrol grubu öğrencilerine de yazma çalışması yaptırılmıştır. On iki hafta sona erdiğinde yazılı ürün elde etme konusu tekrar aynı konu olarak verilmiş ve son test gerçekleştirilmiştir.

2.3.2. Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu

Öğrencilerin yazma başarılarını ölçmek amacıyla alanyazındaki çeşitli yaratıcı yazı değerlendirme ölçekleri (Maltepe, 2006), (Karateke, 2006), (İnce, 2006), (Öztürk, 1997) incelenmiş, Susar (2008)’in kullandığı “yaratıcı yazma değerlendirme ölçütleri formu” (YİDÖF) bu çalışmada kullanılmıştır. YİDÖF’ün oluşturulmasında Susar (2009) tarafından yaratıcı yazma çalışmalarının özellikleri göz önünde bulundurulmuş, ölçütler ve ölçütlere ilişkin puanlar belirlenmiştir. Daha sonra bu ölçütler farklı alanlardan alanında uzman altı ayrı öğretim elemanının görüşleri doğrultusunda altı ayrı ölçüt ve bunların puanlarından (toplam yüz puan) oluşan “yaratıcı yazma için değerlendirme ölçütleri formu (YİDÖF)” ortaya çıkmıştır. Susar ölçütlerin yaratıcı yazmada etkili olup olmadığını ve aksayan yönlerini saptamak için bir ön uygulama çalışması yapmıştır.

2.3.3. Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırmada tutumları ölçmek için Susar (2009) tarafından geliştirilen “Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği ” (YAYTÖ) kullanılmıştır. Ölçek geliştirilirken izlenen süreç ve gerçekleştirilen işlemler araştırmacı tarafından şöyle açıklanmıştır: Alanyazın taramasından elde edilen ilgili yargılar ve öğrencilerin görüşlerinden çıkarılan sonuçlar maddeler haline getirilmiştir. Ölçek başlangıçta 52 madde olarak ilk uygulamada denenmiştir. Maddeler 12 olumsuz, 40 olumlu önermeden oluşmuştur. Bu maddelere ilişkin öğrencilerin katılma düzeylerini belirlemek amacıyla Likert tipi ölçekle “Tamamen Uygun, Oldukça Uygun, Kısmen Uygun, Çok Az Uygun, Hiç Uygun Değil” şeklinde beşli derecelendirme yapılmıştır.

2.3.4. Öğrenci Görüşleri Formu

Araştırmada denel işlemin sürecine ilişkin görüşler öğrencilerden dört maddeden oluşan yazılı görüşme formuyla elde edilmiştir (Ek 4). Görüşme formunda kullanılan sorular alanyazın taraması ardından danışman görüşü doğrultusunda belirlenmiştir. Görüşler içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Dört madde tema olarak kabul edilmiş, bu temalara ilişkin ana noktalar (kodlar) belirlenmiştir. Ana noktaların tekrarlanma sıklıkları ve yüzdeleri verilmiş, kodlara ilişkin örnek ifadeler yer verilmiştir.

2.4. İşlem Yolu

Araştırmanın uygulama süreci; hazırlık, önölçüm, denel işlem, son ölçüm olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır.

Hazırlık aşamasında araştırma sürecinin gerçekleşmesi için yapılan ön araştırma sonunda deneysel işlemin gerçekleştiği okulun yeterli sayıda sekizinci sınıf şubelerinin bulunması, sosyo-ekonomik kültürel bakımdan orta düzeyde nitelikler gösteren öğrencilere sahip olması nedeniyle Buca Çakabey İlköğretim Okulu seçilmiştir. Okul yöneticisine araştırmanın amacı, içeriği ve yöntemi hakkında bilgi verilmiştir. Yapılan görüşmeler sonunda sekizinci sınıfların Türkçe öğretmeni çalışmanın sınıflarında yapılmasını uygun görmüştür. İki grupta yürütülen çalışmada gruplardan biri deney grubu olurken diğeri de kontrol grubu olmuştur. Bu grupların belirlenmesinde öğretmen görüşünden de yararlanılmıştır. Öğrenci sayılarının ve cinsiyet dağılımlarının dengeli olduğu iki şube seçilmiştir. Uygulamada deney grubunun derslerin dört kur drama sertifikası sahibi olan araştırmacı yürütmüş, kontrol grubunun derslerini ise ders öğretmeni devam ettirmiştir.

Önölçümlerin yapılacağı tarihe kadar veri toplama araçları olan başarı testi, tutum ölçeği, öğrenci görüş formu hazırlanıp çoğaltılmıştır. Deney grubunda uygulanacak yazma çalışmalarının konuları ve o konulara ilişkin drama etkinlikleri araştırmacı tarafından geliştirilip uygulama için hazır hale getirilmiştir.

2.5. Veri Çözümleme Teknikleri

2.5.1. Nicel Verilerin Çözümü

Araştırmadan elde edilen nicel verilerin çözümü için SPSS 17.0 paket programı kullanılmıştır. Çözümleme sürecinde aşağıdaki istatistiksel tekniklerden yararlanılmıştır. Grupları betimlemek için aritmetik ortalama ve standart sapma, grup içi değişimi belirlemek için bağımlı *t*-testi, gruplar arası farklılaşmayı belirlemek için bağımsız *t*-testi yapılmıştır. Önemli farklılıklar için etki büyüklerinde Cohen *d* katsayısı kullanılarak elde edilen değerler rapor edilmiştir. Öğrencilerin deney sürecine ilişkin duygu ve düşüncelerini almak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen dört maddelik öğrenci görüşleri formu öğrencilere verilmiş, düşünceleri yazılı olarak alınmıştır. Sorulara verilen yazılı yanıtlar içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Araştırmada kullanılan istatistiksel analizlerde önem düzeyi olarak 0,05 kabul edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2004).

2.5.2. Nitel Verilerin Çözümü

Araştırmada dördüncü alt probleme yanıt aramak amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmış; bu amaçla açık uçlu sorular hazırlanmış ve öğrencilerin sürece ilişkin görüşleri alınmıştır.

Nitel araştırmalarda gözlem, görüşme ya da dokümanlar yoluyla elde edilen veriler ya betimsel yolla ya da içerik analizi yoluyla incelenmekte ve çözümlenmektedir. 1941 yılında literatüre giren içerik çözümlemesi kavramının yaratıcısının H. Lasswell olduğu kabul edilmektedir (Öğülmüş, 1991).

Nitel araştırmada analiz; niteliksel verileri organize etme, belli gruplara ayırma, örüntüleri araştırma, önemli noktaları belirleme ve bunlara dayalı olarak söylenecekler karar vermeyi içerir (Bogdan ve Biklen, 1998:169-170).

3. BULGULAR, TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemlerinden elde edilen bulgulara, bulguların daha önceki araştırmalarla ve kuramsal bilgilerle karşılaştırılmasına ve araştırmada elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

Araştırmanın ilk alt problemine ilişkin olarak deney öncesi tutum puanlarının istatistiksel olarak fark olmadığı ($t_{48}= 0,046$ $p= 0,963$) tesbit edilmiştir. Öğrencilerin yaratıcı yazma başarıları öntest sonuçlarına göre tutum puanlarında olduğu gibi hem altı alt boyutta hem de toplamda anlamlı farklılık gözlenmemiş, başarı düzeylerinin denk olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar iki grubun denel işlem için yaratıcı yazma başarısı açısından da uygun olduğu sonucunu vermektedir.

Bu durum deneyi başlamak için yeterli kabul edilmiştir. Bu aşamada yalnızca tutum ve yaratıcı yazma başarısının ölçülmesi ile yetinilmiş olup öğrencilerin diğer akademik ve duyuşsal nitelikleri ölçülmemiştir. Grupların tüm nitelikler açısından denklilikleri değil, yaratıcı yazma becerileri ve tutumlarının denk oldukları kabul edilmiştir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde sontest tutum puanları deney grubu lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmıştır ($t_{48}= 3,371$, $p= 0,001$). Yine aynı probleme ilişkin yaratıcı yazma puanları toplam puanda ve beş boyutta deney grubu lehine farklılık göstermiştir. Bu durumda yaratıcı drama etkinliklerinin yaratıcı yazma ve yazmaya yönelik tutum üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu kabul edilebilir. Yaratıcı dramanın öğretim yöntemi olarak kullanıldığı deneysel çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu çalışmalar Temizkan (2011), Laurin (2010), Kara (2010), Ataman (2008), Güler (2008), Arieli (2007), Dupre (2006), Karateke (2006), Serin (2005), Cormack (2003), Adler (2002), Akoğuz (2002), O'Day (2000), farklı yaş ve sınıf düzeylerinde gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçlara dayanarak yaratıcı dramaya dayalı ön çalışmaların yaratıcı yazmayı desteklediği, geliştirdiği ileri sürülebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan; deney ve kontrol grubu öğrencilerinin kendi içindeki ön ve son test tutum ve yaratıcı yazma puanları arasında istatistiksel fark saptanmıştır. İstatistiksel sonuçlar incelendiğinde hem deney hem de kontrol grubunda uygulanan öğretim programının etkili olduğu kabul edilebilir. Kontrol grubunda deney öncesi tutum ortalaması ($\bar{x}= 91,60$) iken deney sonrası ($\bar{x}= 95,28$)'e yükselmiş ve anlamlı farklılık görülmüştür ($t_{24}= 2,381$, $p= 0,026$). Deney grubu öğrencilerinin deney öncesi tutum ortalamaları ($\bar{x}= 91,92$) iken deney sonrası ($\bar{x}= 116,68$)'e yükselmiş ve anlamlı farklılık görülmüştür ($t_{24}= 10,127$, $p= 0,000$). Deney grubunda olumlu tutum puanlarının artışının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Kontrol grubu öğrencilerinin yazma başarılarına ölçütler düzleminde ve toplamda bakıldığında 3. ölçüt dışında (3. ölçüt $t_{24}= 1,693$, $p= 0,103$) diğer beş ölçüt ve toplam puanda sontest lehine anlamlı bir fark görülmektedir. Deney grubu öğrencilerinin yazma başarılarına ölçütler düzleminde ve toplamda bakıldığında tüm ölçütlerde ve toplamda sontest lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Tutum puanlarında gözlemlendiği gibi yaratıcı yazma puanlarında da deney grubu daha yüksek oranda gelişme göstermiştir. Bu durumda uygulanan yaratıcı drama etkinliklerinin MEB programındaki etkinliklerden daha yararlı olduğu savunulabilir. Yaratıcı yazmaya yönelik yapılan çeşitli araştırmalarda gerek tutum gerekse yaratıcı yazma konusunda öğrencilerin gelişim gösterdiği çeşitli araştırmalarca da desteklenmiştir. Bu çalışmalar ilköğretim düzeyinde Tonyalı (2010), Kapar Kuvanç (2008), Ataman (2008), Öztürk (2007) ve lise öğrencileri düzeyinde Vanderburg (2005) tarafından gerçekleştirilen çalışmalardır.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde sadece deney grubu öğrencilerinin dramaya dayalı yaratıcı yazma sürecine ilişkin görüşleri alınmıştır. Sonuçlar şöyle özetlenebilir:

Öğrencilerden açık olarak alınan yazılı yanıtlar çözümlendiğinde, duygu, yararlılık, karşılaştırma ve öneri temaları belirlenmiş, yazma öncesi yaptırılan drama etkinliği ile yazma sürecine ilişkin duygu ayrı ayrı ölçülmeye çalışılmıştır. Yazma öncesi yapılan drama etkinlikleri için öğrencilerin tamamı eğlenceli, keyifli, sevdim, hayal gücümü kullandım, yaratıcılığımı kullandım, ilginç vb olumlu duyguları ifade etmişlerdir. Duygularını ifade ederken seçtikleri özgün ifadeler öğrencilerin drama sürecinden çok hoşnut olduklarını bunu da içtenlikle ortaya koyduklarını göstermektedir. Öğrenciler aynı içtenliği yazma sürecine ilişkin duyguda da yansıtmış, yazma sürecinden drama kadar hoşnut olmadıklarını ortaya koymuşlardır. Bu değerlendirme araştırmanın ortaya çıkış gerekçesi olan yazma öğretiminin yazmaya ilişkin yeterince olumlu tutum geliştiremediği varsayımını destekler niteliktedir. Çocuklara bir oyun gibi gelen drama çok eğlenceli bulunurken devinişsel bir beceri gerektiren yazma süreci dramadan sonra gerçekleştirilmesine karşın o ölçüde eğlenceli bulunmamaktadır. Bu sonuç devinişsel becerilerdeki tutumun çok hızlı değişmediği şeklinde değerlendirilebilir. Burada yazma sürecini drama kadar eğlenceli bulmayan, hatta sıkıcı bulan öğrencilerin dahi bu şekilde yazmayı yine de daha iyi, daha yararlı, hayal gücünü daha çok kullanıyor bulmaları da dikkat çekici bir yöndür. Öğrenciler yararlılığa ilişkin olarak; “yazma becerimi geliştirdi, sınavda başarıyı artırdı, hayal gücümü geliştirdi, yaratıcılığımı geliştirdi, daha kolay yazmaya başladım.” vb ifade kullanmışlardır. Yaratıcı drama uygulamalı süreç ile program kitabındaki etkinliklerin karşılaştırılmasına yönelik temada ise; öğrenciler dramaya dayalı yazma sürecini daha iyi, daha eğlenceli, daha faydalı, yaratıcılığı daha çok destekleyen bulmuşlardır. Öğrenciler önerileri sorulduğunda ise; yüzde doksan altı çoğunlukla daha çok drama olmalı, daha çok yazma etkinliği olmalı, genel olarak bu ders artırılmalı ve gelecek dönemlerde de devam etmeli, uygulamadaki ölçütler (Araştırmada uygulanan drama etkinlikleri kast ediliyor.) uygun, şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, yazma yaratıcılığı etkin bir şekilde gerektiren, dolayısıyla beynin sağ yarım küresinin ağırlıklı olarak kullanılmasını gerektiren bir süreçtir. Oysa geleneksel yazma öğretiminde planlı yazma, mantıksal yazma çok ağırlıklı yer tutmaktadır. Bu nedenle yaratıcı yazma çalışmalarının yazma öğretiminin önemli ayaklarından birisi olarak ele alınmasına ve yaratıcı yazma becerisinin geliştirilmesi için çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmesine gereksinim duyulmaktadır. Bu etkinlikler içerisinde öğrencilerin görüşme sonunda ifade ettikleri gibi yaratıcı drama uygulamalarını etkin bir şekilde işe koşmak uygun olacaktır. Drama çeşitli araştırmalarla da desteklendiği gibi, yaratıcı düşünceyi harekete geçiren bir kışkırtıcı olarak görülebilir.

Yaratıcı drama etkinlikleri için çok masraflı olmayan ortamlar düzenlenmesi yararlı olacaktır; ancak zor koşullar altında sınıf ortamlarında da drama çalışmaları yapılabilir. Ayrıca yaratıcı drama uygulamalarında ek materyale sınırlı oranda gereksinim duyulması, öğrenciler için eğlenceli olması, sınıf ortamını canlı ve dinamik kılıyor olması, öğrencilerin kaynaşmasını sağlaması gibi üstünlükleri oldukça ekonomik olan yöntemin kullanılmasını gerekli kılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akkaya, N. (2007). *Yazılı Anlatıma Yönelik Tutum – Yazılı Anlatım Başarısı İlişkisi DEU BEF Türkçe Bölümü Örneği*, Ankara Üniversitesi Uluslararası V. Dil, Yazınbilim, Deyişbilim Sempozyumu, Ankara.
- Akkaya, N. (2011). *İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Türkçe Dersine Yönelik Tutuma Etkisi*, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 30, 311-319.
- Akoğuz, M. (2002). *İletişim Becerilerinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Dramanın Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arieli, B. (2007). *The Integration Of Creative Drama Into Science Teaching*, Kansas State University, USA. Retrieved April,10,2008 from www.proquest.com
- Aşıcı, M. (2008). *İlköğretim Birinci Kademe Yazılı Anlatım Çalışmalarının İncelenmesi*. Erişim tarihi:20.05.2008 <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr>
- Ataman, M. (2008). *Yaratıcı Drama Ve Yaratıcı Yazma*. Erişim tarihi:22.03.2008 <http://www.yaraticidrama.org/content/view/88/122/>.
- Bloom, B. S. (1979). *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*. (Çev. Durmuş Ali Özçelik) Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayını.
- Bogdan, R.C. & Biklen, S. K. (1998). *Qualitative Research for Education an Introduction to Theory and Methods* (Third Edition).Allyn and Bacon.
- Cormack, R. (2003). *Creative Drama In The Writing Process: The Impact On Elementary Students' Short Stories*. The University of Northern British Columbia. Canada. (www.proquest.com)
- Dupre, J. B. (2006). *Creative Drama, Playwriting, Tolerance, And Social Justice: An Ethnographic Study Of Students In A Seventh Grade Language Art Class*. The Universty of New Mexico. USA. Retrieved April,10,2008 from www.proquest.com
- Durukafa, G. (1992). *Cluster Metodu*. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3, Cilt:8, 83-114.
- Güler, İ. K. (2008). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Etkililiği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Samsun.
- İnce, V. M. (2006). *İlköğretim 3,4,5,6,7 Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Ölçülmesi Ve Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Muğla.
- İpşiroğlu, Z. (2006). *Yaratıcı Yazma*. İstanbul, Morpa.
- Kapar Kuvanç, E. B. (2008). *Yaratıcı Yazma Tekniklerinin Öğrencilerin Türkçe Dersine İlişkin Tutumlarına Ve Türkçe Dersindeki Başarılarına Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kara, Ö. T. (2010). *Dramayla Öykü Oluşturma Yönteminin İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretimine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Karateke, E. (2006). *Yaratıcı Dramanın İlköğretim İkinci Kademe Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Hatay.
- Koçyiğit, B. K. ve Sefer G. D. (2005). *Süreç Değerlendirme Yaklaşımlarıyla Yazma Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Çalışma: Benim Öykülerim*. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
- Küçük S. (2006). *Türkçe Öğretiminde Yazılı Anlatım Çalışmalarının Sorularla*

- Yönlendirilmesi*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. 2, 181-200.
- Laurin, S. (2010). *The Effect Of Story Drama On Children's Writing Skills*. Concordia University. Canada. Retrieved April, 8, 2008 from www.proquest.com
- Maltepe, S. (2006). *Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Öğülmüş, S. (1992). İçerik Çözümlemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1 (24), Ankara.
- Özgüven, İ. E. (1999). *Psikolojik Testler*. Ankara: PEGEM Yayınları.
- Öztürk, A. (1997). *Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlenen Tiyatro Dersinin Öğretmen Adaylarının Sözel İletişim Becerilerine Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Savaş, B. (2006) *İlköğretim 4. Sınıfta Bütünleştirilmiş Ünite ve Yapılandırıcı Yaklaşımın Öğrencilerin Öğrenme Düzeylerine, Öğrenemeye Karşı Tutumlarına, Akademik Özgüvenlerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Senemoğlu, N. (2003). *Gelişim Öğrenme Öğretim: Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Serin, A. (2005) *Yaratıcı Dramayla Kurgulanmış Yaratıcı Yazma Çalışmalarına İlişkin Bir Model Önerisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Shirin, D. A., Stinson, S.M., & Gausted, M. G. (2002). *Developing Membership In The Education Of Deaf Hard Of Hearing Students In Inclusive Setting*. The Journal of Deaf Studies and Deaf education. July 2002, 214-229.
- Susar Kırmızı, F. (2008). *Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi Ve Anlatım Ürünlerinin Değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 41, özel sayı, 251-275, Ankara.
- Susar Kırmızı, F. (2009). *Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi*. Yaratıcı Drama Dergisi, ISSN 1305-8177, Cilt 4, 7, 51-67, Ankara.
- Temizkan, M. (2011). *The Effect Of Creative Writing Activities On The Story Writing Skill*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. Spring: 933-939
- Tonyalı, E. (2010). *Yaratıcı Yazma Uygulamalarının İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Vanderburg, R. (2005). *Working memory contributions to analytical and creative writing samples in high school students*. University of California Riverside, USA. Retrieved April,15,2008 from www.proquest.com
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Purpose of Study

In this study the effects of creative drama on students' creative writing performance and attitude towards writing were investigated using a pre and post-test design. Sub-problems are "Is there a statistically meaningful difference between the pre-test attitude and creative writing scores of the control and experimental groups students?", "Is there a statistically meaningful difference between the post-test attitude and creative writing scores of the control and experimental groups students?", "Is there a statistically meaningful difference between the pre- and post- tests attitude and creative writing scores when the experimental and control groups students are themselves evaluated in their own groups"

Methodology

Model of Experiment: A pretest- posttest control group experimental design was used in the research. Also, a combination of qualitative and quantitative research methods was used together. The research was realized on both experimental and control groups. One of the two groups, which were carefully formed for identicalness, was selected as the control group. While the creative drama program was applied to the experimental group, control group went on their activities which were planned through the program of MEB (Ministry of National Education). Both groups were applied the creative writing and attitude pre- and post-tests.

Subjects of the Experiment: The research was carried out in the second semester of 2009-2010 educational year on 50 eighth grade students who were studying at a formal secondary school which was carefully chosen to belong to the middle class socio-economically.

Data Collection Tools: The data of the research was collected by the Teaching Level Test, The Attitude Test, and The Student Interview Form.

The experimental practice was applied at the level of the eighth class of secondary school. Firstly, the students were given the statement "If I were re-born...", and to measure their preliminary success they were asked to write a free paper about what this statement led them to dream and to remember of. For a period of twelve weeks, they were given a topic to write about every week, whereas they were subsequently presented a drama related to the same topic of the week, and as the last, they were asked to write another paper after the drama. To minimize the variability effect with the writing activities, the control group students were also asked to write about the same topics. For the post-testing, the same topics given to the students for obtaining their writing production were given once more at the end of the twelve weeks.

To assess the students' success of creative writing, a variety of creative writing assessment criteria forms which Susar (2008)'s Assessment Criteria Form For Creative Writing (YİDOF) was selected for the assessment. In Susar (2009)'s YİDÖF, the characteristics of the activities of creative writing were taken into consideration, and the criteria and the scores of the criteria were determined.

To assess the attitudes of the students in the research, YAYTÖ, the Creative Writing Attitude Scale, which was developed by Susar (2009), was used.

Procedure

The procedure of the research consists of four stages: preparation, pre-test, experimental process and post-test stages.

For the preparation, to meet the experimental needs of the research, a school, which

socio-economically and culturally had middle class characteristics and which had enough eighth class students, was searched and İzmir Buca Çakabey İlköğretim Okulu was selected. The school principal was given good information about the purpose, content and methods of the research. At the end of the interviews, the Turkish teacher of the eighth graders approved the research to be performed in his classes. Two identical groups, of which one would be the experimental group whereas the other one would be the control group, were formed. In forming the groups, the teacher's ideas were also taken. Two classes, which had identicalness and balance in sexes and numbers of the students, were selected. During the research, the classes of the experimental group were taught by the researcher who had a fourth class certification, while the classes of the control group were taught by their own class teacher.

Before the date of the pre-testing of the students, the attitude scale and success test, namely the data collecting tools, were prepared. As the next preparation, the topics of the writing activities to assign the students, and the drama activities were developed and made ready by the researcher.

Techniques of Data Analysis: For the analysis of the collected quantitative data, SPSS 17.0 program; to describe the groups, arithmetic mean and standard deviation; to fix the inner differences in the groups, the dependent t-test; to fix the differences between the groups, independent t-test were used. For the significant differences, the values obtained by using Cohen *d* factor equal to the size of the effectiveness were recorded. To take the students' opinions and feelings about the experimental process, a four item Student Interview Form were prepared and the students' opinions and feelings were collected in written forms. The students' written answers to the questions in the form were also analyzed through content analysis. As the level of significance used within the statistical analysis, 0,05 was taken (Yıldırım and Şimşek, 2004).

Findings, Discussion and Result

In research, qualitative research technique is used with the purpose of seeking an answer to the 4th sub-problem, open-ended questions are prepared and students' ideas about the period are asked for this purpose.

For quantitative data of research, dependent/independent t tests with depictive statistics are used. Content analysis technique is applied for the qualitative data.

At the end of research, compared to control group, the attitudes of students that take part in the research group towards writing and the success of creative writing of them are changed fundamentally. When content analyses for teaching period in research group are examined, it is determined that students in research group states that creative drama activities develop positive feelings for the writing